

12.6

REHABILITACIÓ, UNA APOSTA DE FUTUR

MÓNICA ALCINDOR HUELVA

Dins d'aquest bloc del Congrés es va tractar un aspecte molt concret relacionat amb la masia: una posada en comú de la manera d'intervenir-hi. Cada ponent va emfatitzar un aspecte d'aquest assumpte; així doncs, des d'un abordatge conceptual dels condicionants que es donen en gran part d'aquestes intervencions, es va passar a presentar un recorregut visual d'un gran repertori d'intervencions, així com l'exposició d'un parell de treballs de recerca sobre les principals característiques definitòries de les masies, les quals són necessàries reconèixer abans de llançar-se a realitzar qualsevol intervenció.

El començament d'aquest bloc va enllaçar amb les discussions posposades del bloc anterior sobre el significat de restauració i rehabilitació i es va poder copsar la dificultat que comporta acotar aquests significats, ja que en els casos limítrofs com pot ser el cas de les intervencions a les masies, edificis carregats de simbolismes, els límits no apareixen clarament definits sinó que es tracta d'una frontera difusa.

De les comunicacions, en va destacar la necessitat de fer una distinció clara dels marcs d'acció en què es van originar aquests edificis i en què ara es produeixen les seves intervencions per poder entendre com ha canviat el context. Així doncs, si en un inici les pràctiques constructives obeïen al respecte de les tradicions, ara la diferència és que recau en lleis de caràcter impersonal que són la base conceptual de la modernitat que avui regeix qualsevol activitat.

Però, ¿quines són les discontinuïtats que distingeixen les del passat amb les actuals?

Ritme de canvi: la celeritat del canvi de les condicions de la modernitat és excepcional.

Àmbit del canvi: la interconnexió que ha suposat la supressió de barreres de comunicació entre les diverses regions del món, ha permès que les agitacions de transformació social esclatin pràcticament en la totalitat de la superfície terrestre.

Naturalesa intrínseca de les institucions modernes: en la tardomodernitat, el context tecnològic mitjaçant el qual es canalitza les intervencions estan regides per les institucions creades en la modernitat, una interrelació del capitalisme i industrialització que són substancialment diferents a les condicions inicials d'execució d'aquests edificis en termes de tècniques i producció de matèries primeres, entre d'altres.

Per tant, la font predominant de la seva organització i construcció ja no té a veure amb el vell ordre de la societat tradicional, sinó amb la regulació administrativa, els negocis i la conveniència tècnica.

Amb aquestes condicions, fins i tot els aspectes locals són penetrats en profunditat i configurats per influències socials que es generen a gran distància. La rehabilitació de l'arquitectura vernacle ofereix un escenari nítid per contemplar aquest fenomen de localització d'allò global, perquè encara que es mobilitzen molts esforços per evitar la pèrdua d'identitat, aquests han quedat centrats en l'harmonia visual i la contextualització material obviant altres variables com el funcionament estructural original o la procedència local dels materials.

S'apunta a una hibridació entre les racionals maneres universalistes i les cultures locals, és a dir, una nova concepció orientada a reconstruir el lligam amb les cultures locals, ja que no és qüestió d'ignorar tècniques i materials del passat, ni els seus valors i tradicions sinó més bé de donar espai per a la fusió i barreja amb el nou. I per aquestes tasques els arquitectes es presenten com a personatges que es troben en el punt d'unió entre variables tècniques i humanístiques per donar una resposta a aquests reptes.